

Gemeenteraad Gemeente Renkum

Datum 29 juni 2021
Onderwerp Bodemkwaliteitskaart

Beste leden van de gemeenteraad,

Op 22 april 2021 is een Raadsvoorstel opgesteld voor het vaststellen van:

1. De wijziging bodemkwaliteitskaart Renkum.
2. De regionale bodemkwaliteitskaart PFAS.

Naar aanleiding van de behandeling in de commissievergadering van 15 juni 2021 en de toezeggingen die door de wethouder zijn gedaan, worden in deze brief nog twee punten verder toegelicht.

1. Er wordt een laatste check op de locaties van de bodemkwaliteitskaart gedaan om te kijken of de aangewezen locaties overeenkomen met de historische data. De raad wordt geïnformeerd over de uitkomsten hiervan.
2. Voorafgaand aan de raadsvergadering van 30 juni wordt de raad geïnformeerd over de voor- en nadelen van het informeren van inwoners over de PFAS-locaties.

Reactie op punt 1

De vraag die is gesteld in de commissievergadering heeft betrekking op de kaart waarop locaties zijn weergegeven die mogelijk verdacht zijn op het voorkomen van PFAS in de bodem. Voordat wordt ingegaan op de wijze waarop deze kaart tot stand is gekomen in het eerst van belang om nog eens te benadrukken waarom deze kaart waarop verdachte PFAS locaties zijn weergegeven is opgesteld en hoe deze gebruikt kan worden.

- In eerste instantie is de kaart opgesteld om te bepalen wat geschikte boorlocaties waren voor het onderzoek ten behoeve van het bepalen van de achtergrondwaarde PFAS. Om de diffuse kwaliteit van PFAS (oftewel: de achtergrondwaarde van PFAS) te bepalen, is het zaak om de boringen voor het bepalen van deze achtergrondwaarde, in onverdacht gebied te plaatsen. Daarmee wordt een representatief beeld van de achtergrondwaarde verkregen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat deze boringen op of nabij een mogelijke puntbron worden geplaatst, omdat dit de resultaten kan vertekenen. De kaart met mogelijk verdachte locaties is dus gebruikt om geschikte boorlocaties te bepalen.
- Vervolgens kan deze kaart gebruikt worden om eventueel afwijkende meetgegevens te controleren. Als er een onderzoek bij de gemeente binnenkomt met PFAS gehalten die ruim boven de regionale achtergrondwaarde liggen, dan kan de kaart gebruikt worden om te

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

M. (Melanie) Hutting

Verzenddatum van deze brief

Ons kenmerk

Bijlage

29 juni 2021

137936

controleren of deze afwijkende waarde mogelijk te relateren is aan een bronlocatie / verdachte activiteit.

- Ook kan de kaart gebruikt worden bij een vooronderzoek bodem (zijnde een bureaustudie waarbij historische gegevens worden gecontroleerd). Zo'n vooronderzoek is altijd verplicht voorafgaand aan elk initiatief waarbij grondverzet plaatsvindt en geldt dus voor elke locatie in de hele gemeente.

Door het aangeven van mogelijk verdachte PFAS locaties op de kaart, worden de grondeigenaren van deze locaties er op gewezen dat ze bij dit vooronderzoek goed moet kijken naar PFAS. Dit is prettig, omdat PFAS een relatief nieuwe stof is en veel gebruikers niet goed weten welke activiteiten/locaties mogelijk een verontreiniging met PFAS veroorzaakt kunnen hebben.

Als de locatie op basis van het vooronderzoek vervolgens als onverdacht wordt beschouwd op reguliere stoffen én op PFAS, kan de bodemkwaliteitskaart gebruikt worden als geldig bewijsmiddel voor grondverzet. Er is dan geen verder (veld- en chemisch) bodemonderzoek nodig.

Check op PFAS verdachte locaties

Zoals verzocht, is een check uitgevoerd op de historische data die ten grondslag liggen aan de kaart met de PFAS verdachte locaties. Hierbij is geconstateerd dat deze verdachte PFAS locaties zijn gebaseerd op onder andere het Historisch Bodem Bestand (HBB) zoals opgenomen in ons Bodem Informatie Systeem (BIS). Zoals in onderstaand kader is toegelicht, is deze informatie soms gedateerd en vrij grofmazig. Het geeft echter wel een indicatie/globaal overzicht van locaties waar *mogelijk* bodemverontreiniging aan de orde is.

Hoe is de kaart met PFAS verdachte locaties tot stand gekomen?

De kaart met PFAS verdachte locaties is gebaseerd op informatie uit het Bodem Informatie Systeem (BIS) van de gemeente Renkum. Uit het BIS is een overzicht van alle verdachte deellocaties gegenereerd. Vervolgens zijn uit deze lijst de locaties gefilterd waarbij sprake is van een verdenking op het voorkomen van PFAS. Dit is gebaseerd op actuele informatie over activiteiten waarbij in het proces / bij werkzaamheden *mogelijk* PFAS is gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan een brandweeroefenplaats (waarbij PFAS in het blusschuim kan hebben gezeten) of aan een papierverwerkende industrie (waarbij PFAS in de coatings om bijvoorbeeld pizzadozen waterafstotend te maken kan hebben gezeten).

Het BIS is in de loop der jaren gevuld met informatie over verdachte en/of verontreinigde locaties. Een belangrijke informatiebron voor het BIS was het Historisch Bodembestand (HBB). In het HBB zijn verdachte locaties gedefinieerd als locaties waarbij op grond van de beschikbare informatie het vermoeden bestaat dat er bodemverontreiniging aanwezig is, zonder dat dit door middel van bodemonderzoek daadwerkelijk is vastgesteld. Het vermoeden wordt ontleend aan verwijzingen in verschillende bronnen, o.a. archieven (Hinderwet, Kamer van Koophandel), (bodem)informatiesystemen, bodemonderzoeken, meldingen, kaarten, luchtfoto's en andere bronnen die wijzen op mogelijke bodemverontreinigingen. De informatie uit het HBB is, met name waar het gaat om oude activiteiten die in het archief van de Hinderwet zijn gevonden, soms gedateerd en vrij grofmazig. Opname in het HBB betekent ook niet dat de grond ook echt verontreinigd is. Het geeft aan dat er mogelijk sprake is van een activiteit die tot bodemverontreiniging geleid kan hebben.

Het vullen van het HBB was een landelijke operatie die werd uitgevoerd door de bevoegde gezagen op grond van de Wet bodembescherming (in ons geval de provincie Gelderland).

Onderwerp

Bodemkwaliteitskaart

Datum

29 juni 2021

Ons kenmerk

137936

Pagina

2 van 6

Onderwerp

Bodemkwaliteitskaart

Datum

29 juni 2021

Ons kenmerk

137936

Pagina

3 van 6

Conclusie

Gezien de wijze waarop de kaart met verdachte deellooties tot stand is gekomen en omdat de kaart met verdachte deellooties geen juridische waarde heeft, vinden wij het onwenselijk om deze kaart aan te passen. Bovendien moeten we, als we deze kaart willen aanpassen, voor alle 58 locaties op de kaart een vooronderzoek bodem uitvoeren. Dan gaan wij dus alleen voor deze eigenaren een onderzoek (bureaustudie) uitvoeren, terwijl dit in alle andere gevallen door de grondeigenaar zelf moet worden uitgevoerd (en dan ook alleen nog maar in het geval dat er ingrepen in de bodem zullen plaatsvinden).

Het is voor alle andere eigenaren van grond nadelig als we de achtergrondwaardekaart PFAS niet vaststellen. Dan is namelijk, net als nu, de hele gemeente Renkum verdacht op het voorkomen van PFAS (oftewel: om de bodemkwaliteitskaart als geldig bewijsmiddel te kunnen gebruiken is er dan overal bij grondverzet onderzoek naar PFAS nodig). Met de kaart is het aantal verdachte PFAS locaties beperkt tot 58. En voor deze 58 eigenaren wordt het niet anders dan het nu is. Als namelijk uit het vooronderzoek, dat voor iedereen verplicht is, blijkt dat de verdenking op PFAS ongegrond is, dan is geen verder (veld-en chemisch) onderzoek nodig.

Tot slot willen we nog opmerken dat de achtergrondwaardekaart PFAS een regionale kaart is van de Milieusamenwerking Regio Arnhem. Mochten wij hier ten aanzien van deze locaties nog wijzigingen doorvoeren dan zal deze kaart door alle regiogemeenten opnieuw moeten worden vastgesteld.

Reactie op punt 2

De wethouder heeft toegezegd om u te informeren over de voor- en nadelen van het informeren van inwoners over de PFAS-locaties.

Hieronder worden deze voor- en nadelen op een rijtje gezet.

Voordelen:

- Bewustwording van bewoners zodat zij, in geval van geplande ingrepen in de bodem, weten dat zij mogelijk rekening moeten houden met PFAS in de bodem, zodat zij hier specifiek/extra aandacht aan kunnen besteden in het vooronderzoek.

Nadelen:

- De kaart met verdachte PFAS locaties heeft geen juridische waarde, en is alleen bedoeld als service. Het geeft een indicatie waar potentiële bronlocaties liggen. Er is geen sprake van een 'aanwijzing' die juridische gevolgen heeft voor de eigenaar. De 'verdenking' is ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie voor deze 58 percelen, de verdenking wijzigt alleen voor de rest van de gemeente (van verdacht naar onverdacht).
- Alle percelen die zijn aangemerkt als 'mogelijk verdacht op PFAS' hebben reeds een 'verdenking' op de aanwezigheid van bodemverontreiniging. Er is voor de PFAS kaart namelijk een selectie gemaakt in de lijst van 'verdachte deellooties' uit het BIS, specifiek gericht op activiteiten waarbij mogelijk gebruik is gemaakt van PFAS. Het is niet logisch om mensen die een mogelijke verdenking hebben op PFAS wél te informeren, en alle andere verdenkingen niet.
- Het benaderen van alle bewoners die een mogelijke verdenking op PFAS hebben is een tijdrovende en daarmee kostbare klus.
- Het benaderen van de inwoners zal voor onnodige onrust zorgen. Mensen maken zich bijvoorbeeld zorgen over mogelijke gezondheidsrisico's, de verkoopbaarheid van hun perceel, of over de noodzaak tot het uitvoeren van onderzoek.
 - o De kans dat een bepaalde verdachte activiteit werkelijk heeft geleid tot PFAS verontreiniging in de bodem is zeer klein. De verdenking houdt in dat er mogelijk gehalten voorkomen die hoger liggen dan de achtergrondwaarde. Het verschil tussen de achtergrondwaarde en waarden waarbij gezondheidsrisico's optreden is heel groot. De kans dat PFAS in dermate hoge gehalten voorkomt dat het gezondheidsrisico's oplevert is derhalve nog veel kleiner.
 - o De verkoopbaarheid van het perceel wijzigt in principe niet. Als er geen kaart met daarop de achtergrondwaarde van PFAS is, dan is heel de gemeente verdacht. Voor

Onderwerp

Bodemkwaliteitskaart

Datum

29 juni 2021

Ons kenmerk

137936

Pagina

4 van 6

heel veel bewoners vervalt deze 'verdenking' dus. Voor enkele percelen blijft de verdenking staan, maar dat is dus niet anders dan in de huidige situatie.

- o Er is, zolang er geen ingrepen in de bodem gepland zijn, geen aanleiding om een bodemonderzoek uit te voeren. Als er wel ingrepen in de bodem zijn voorzien, dan zal **altijd** eerst een vooronderzoek bodem (historische toets op basis van bureaustudie) moeten worden uitgevoerd, waarin wordt gecontroleerd of het al dan niet aannemelijk is dat er bodemverontreiniging aanwezig is. Pas als uit het vooronderzoek wordt bevestigd dat er sprake is van een verdachte locatie (voor PFAS of andere parameters), dan is het nodig om een (veld- en chemisch) bodemonderzoek uit te voeren.

Reactie pp de motie

Tot slot willen we nog even reageren op de voorgestelde motie.

- De kaart met verdachte PFAS locaties heeft geen juridische waarde, en is alleen bedoeld als service. Het geeft een indicatie waar potentiële bronlocaties liggen. Er is geen sprake van een nieuwe 'aanwijzing' die juridische gevolgen heeft voor de eigenaar. De 'verdenking' is ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie voor deze 58 percelen, de verdenking wijzigt alleen voor de rest van de gemeente (van verdacht naar onverdacht). Het is dus geen nieuwe aanwijzing, maar een voortzetting van de huidige regelgeving voor de aangewezen locaties.
- Er is geen sprake van een 'nieuw feit' specifiek voor de verdachte deellocaties. PFAS is sinds het tijdelijk handelingskader een verdachte parameter in heel Nederland. Zolang er dus geen bodemkwaliteitskaart PFAS is vastgesteld, waarin is aangetoond dat de diffuse kwaliteit in de gemeente onder de achtergrondwaarde ligt, is heel de gemeente dus als verdachte locatie aan te merken en is bij ieder grondverzet onderzoek naar PFAS nodig. Het 'nieuwe' van de bodemkwaliteitskaart is dus dat een groot deel van de gemeente nu als onverdacht kan worden beschouwd.
- De verdenking van PFAS staat niet op zichzelf. Alle locaties die verdacht zijn op PFAS, waren al verdacht op het voorkomen van bodemverontreiniging, gebaseerd op verdachte activiteiten (in het verleden). Voor enkele van die verdachte activiteiten geldt dat bij die activiteit mogelijk ook PFAS is gebruikt, bijvoorbeeld als additief van een toegepast materiaal in het productieproces. Voor die locaties is PFAS dus ook een parameter om extra alert op te zijn en aandacht voor te hebben in het vooronderzoek.
- Er is pas sprake van extra onderzoek als op basis van het vooronderzoek (dat altijd uitgevoerd moet worden voorafgaand aan grondverzet) inderdaad blijkt dat er mogelijk sprake is van een verdachte activiteit op de locatie. Er zal dan verkennend bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd, waarbij PFAS wordt meegenomen in de analyses. Let wel: zoals hierboven is aangegeven, geldt voor alle locaties die verdacht zijn op PFAS, dat ze óók verdacht zijn op het voorkomen van overige bodemverontreiniging als gevolg van verdachte activiteiten. PFAS is in deze dus een extra stof om rekening mee te houden, maar zal niet de enige aanleiding zijn als er een onderzoek uitgevoerd moet worden.

Zie verder ook de toelichting die is gegeven naar aanleiding van de commissievergadering hierboven.

We hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM

de secretaris,

M.G.M. (Maurits) van de Geijn

de burgemeester,

A.M.J. (Agnes) Schaap

Onderwerp

Bodemkwaliteitskaart

Datum

29 juni 2021

Ons kenmerk

137936

Pagina

6 van 6